Työkanava Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lainsäädännön kumoamiseksi, HE 118/2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 6.11.2024

Elena Gorschkow

Pääkohdat

- Työkanava Oy:n lakkauttaminen valitettavaa ja ennenaikaista
- Ei merkittäviä valtiontaloutta kohentavia vaikutuksia
- Myönteinen potentiaali osatyökykyisten ja vammaisten työllistämiseksi jää saavuttamatta
- Palkkatuen käyttöä lisättävä
- Päätös poistaa työttömyysturvan työssäoloehdon kertyminen palkkatuetussa työssä, tulee perua.
- YK:n yleissopimuksen mukaista vammaisten henkilöiden työllistämistä tulee edistää vaihtoehtoisin keinoin

Yleistä

- Työelämän yhdenvertaisuutta on kehitettävä luomalla **konkreettisia** mahdollisuuksia osatyökykyisille työllistyä avoimille työmarkkinoille
- Ihmis- ja perusoikeus
- Osallisuuden näkökulmasta periaatteellinen ja tärkeä
- Työllisyyden esteenä työelämän kielteiset asenteet ja heikko kyky huomioida osatyökykyisiä henkilöitä – erityisesti vammaiset ja kehitysvammaiset

Erillistehtäväyhtiö Työkanava Oy:n lakkauttaminen

- On STTK:n mielestä perusteltu niin sosiaalipoliittisista kuin työllisyyspoliittisista syistä: yhteiskunnallinen tehtävä
- Työllisyystavoitteiden saavuttamisesta:
  - Toimi vain hyvin lyhyen aikaa erittäin vaikeasti työllistyvän asiakaskunnan parissa
  - Kannattavuudesta tai vaikuttavuudesta ei vielä voi tehdä pitkälle johtuvia arvioita
  - Tosiasialliseen käynnistymiseen olisi tullut antaa pidempi tarkastelujänne

Osatyökykyisten työllistäminen ja työllisyysaste

- Suomessa arvioidaan olevan 65 000 työelämän ulkopuolella olevaa työhön halukasta ja kykenevää osatyökykyistä
- Vaikeasti työllistyvän olisi saatava osaamisvajeen tai työkyvyn alentumaan monialaiset palvelut oikea-aikaisesti
- Palveluverkon tavoitteena tulee olla kaikkien työnhakijoiden viiveetön pääsy avoimille työmarkkinoille.

  = resursseja, yksilöllistä tukea, palvelurakenteen kehittämistä

Palkkatuen käyttö

- STTK pitää palkkatukea tärkeänä osatyökykyisten työelämään pääsyä tukevana väylänä.
- Yritysten palkkatuen käyttöä tulisi lisätä.
- Hallitus on poistanut työttömyysturvan työssäoloehdon kertymisen palkkatuetussa työssä. Muutos heikentää palkkatuettuun työhön hakeutumisen kannusteita ja sen perumista tulisi harkita.

YK:n yleissopimuksen mukainen vammaisten työelämäoikeuksien toteutuminen

Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen (27/2016) mukaan sopimusosapuolet sitoutuvat edistämään lainsäädännön avulla asianmukaisia toimia, joiden tarkoituksena on muun muassa edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia **työllistyä, edetä urallaan työmarkkinoilla sekä heidän avustamistaan työn löytämisessä, saamisessa ja säilyttämisessä sekä työhön palaamisessa.**

”Saksan malli”

- Osatyökykyisten ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevien työllistymiseksi on löydettävä vaihtoehtoisia keinoja.
- Suomessa tulisi selvittää muiden toimien ohella niin sanottua Saksan mallia:
  - Vähintään 20 henkilöä työllistävän yrityksen henkilöstöstä vähintään viisi prosenttia tulee olla sairauden tai vamman perusteella osatyökykyisiä.
  - Yrityksillä on mahdollisuus saada korotettua palkkatukea osatyökykyisen työntekijän kolmen ensimmäisen työskentelyvuoden ajan.

Keskusteleva keskusjärjestö